

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Tudományos és Szakkönyvtárak Módszertani Munkabizottságának
tevékenysége és tapasztalatcsere témái

A magyar tudományos és szakkönyvtárak módszertani részlegeinek munkatársai 1964 őszén ültek össze először, hogy elvi alapon keressék közös feladataikat és az azok megoldását elősegítő módozatokat.^{1/}

A konferencia megalakította a Tudományos és Szakkönyvtárak Módszertani Munkabizottságát, melynek feladatává tették a konferencián felmerült legfontosabb közös feladatok rendszeres együttműködés keretében történő gondozását és végrehajtását.

A konferencia résztvevői a következő fontosabb munkapontokat javasolták a Munkabizottság programjába:

1. Tanulmányok a hálózatfejlesztési, szervezési és módszertani munka köréből, ezek megírására szakértők, intézmények felkérése.
2. A módszertani munkatervek évenkénti kölcsönös közlése.
3. Az elért és terjesztendő tapasztalatok általánossá tételéhez megfelelő módozatok megtalálása.

A Munkabizottság a javaslatokat elfogadta és azokat munkájában ma is követendő irányelvnek tekinti. A Munkabizottság a könyvtári és dokumentációs központok módszertani és hálózatfejlesztési munkáját irányító vezető munkatársaiból alakult.

A Munkabizottság egyik eredményeként említhetjük a magyar hálózati központi módszertani szolgáltatások elemzéséről közreadott tanulmánykötetet^{2/}, melyet orosz és angol nyelven is megjelentetett. Előkészületben van egy, a tudományos és szakkönyvtári hálózatok problematikáját tárgyaló tanulmány is.

A Munkabizottság - a konferencia javaslatai alapján - megszervezte és 1965 óta évenként rendszeresen meghirdeti körlevél és a szakcsajto útján tapasztalatcsere-akcióját. Ennek célja minden olyan bel-

^{1/} A tudományos és szakkönyvtárak módszertani tanácskozása. Budapest, 1964. október 21. Bp. OSzK-KMK, 1965. 85 p.

^{2/} BEREZCKY László: A módszertani szolgáltatások a tudományos és szakkönyvtári hálózatokban. /Püggelék: HARASZTHY Gyula: A muzeumi könyvtárak szakfelügyeletének módszertani problémái. - HAVASI Zoltán: Tájékoztató. Hálózati és módszertani munka. Igazgatás. /Kiad. a Tudományos és Szakkönyvtárak Módszertani Munkabizottsága. / Bp. OSzK-KMK, 1966. 177 p.

vagy külföldi eljárás, elemzés, vizsgálat, tapasztalat összegyűjtése és közkinccsá tétele, amely legalább még egy másik könyvtári vagy tájékoztató intézményben alkalmazható, felhasználható. Az akció eredményeként eddig 32 tapasztalatcsere-leírás, tanulmány érkezett be az annak szervezési munkálatait és publikálását vállaló KMK-hoz.^{3/} A Munkabizottság a beérkezett tapasztalatcsere anyagokat - tagjaival - lektoráltatta és a jó anyagokat jutalomban részesítette. /Legutóbb egyenként átlag 330 Ft-tal./

Nem lehet elégedett azonban a Munkabizottság a tapasztalatcsere-akció eddigi eredményeivel, sem az akcióban résztvevők számát, sem pedig az eddig beérkezett tapasztalatok felhasználtságát illetően.

Hányoznak különösen a kisebb szakkönyvtárakban, tájékoztató egységekben dolgozó könyvtárosok, dokumentalisták, tájékoztatók figyelemreméltó munkatapasztalatait, ötletes eljárásait. Résztételükre fokozottan számítunk a jövőben.

Ezért a Munkabizottság felkéri a könyvtárosokat, dokumentalistákat és tájékoztatókat, hogy a más intézményekben is hasznosítható eljárásokat foglalják írásba és

2 példányban /maximum 10 gépelt oldal terjedelemben/ 1968. október 31-ig küldjék meg a Könyvtártudományi és Módszertani Központnak /Bp. VIII., Múzeum u.3.sz./

A beküldött leírások jutalmazása ügyében a Munkabizottság szakmai lektorálás után dönt. Az elbírálás szempontjai:

- a tapasztalatcsere témája,
- a feldolgozás szakmai színvonala.

A jutalmazott tapasztalatcsere tanulmányokat a Munkabizottság publikálja, vagy publikálásra ajánlja fel a szakajtónak.

A Munkabizottság a folyó évre a következő tapasztalatcsere témákat hirdeti meg:

Szervezési kérdések

1. A munkaszervezet kialakítása, munkanormák, a munka ellenőrzése, a munka felméréséhez és tervezéséhez használt eljárások, a nyilvántartások gépesítése.

^{3/} FARAGÓ Lászlóné: A tapasztalatcsere eddigi eredményei. = Könyvtári Figyelő, 1965. 5-6.sz. p.327-332.
FREY Tamásné: A tudományos és szakkönyvtárak módszertani tapasztalatcsere-akciója. = Könyvtáros, 1967. 6.sz. p.331-332.
FREY Tamásné: Tapasztalatcsere-akció 1967. = Mezőgazdasági Könyvtárosok Tájékoztatója, 1968. 1.sz. p.1-8.

2. Gazdaságossági vizsgálatok, költségelemzések.
3. Térítéses szolgáltatások, a térítés felhasználása.
4. Kihelyezett letéti részleg, illetve osztálykönyvtárak anyagának központi nyilvántartása, kezelése.
5. Szabadpolcos kölcsönzés tapasztalatai tudományos és szakkönyvtárakban.
6. Kooperációs formák, módok a könyvtárak és tájékoztató részlegek, illetve tájékoztató intézetek között.

Állományalakítás

1. Az állománygyarapítás összehangolása az anyaintézmény kutatási, fejlesztési, termelési stb. feladataival.
2. Helyes arányok kialakítása a szakkönyvtárak állománygyarapításánál a hagyományos /könyv, folyóirat/ és a nem hagyományos dokumentumok /prospektusok, kutatási, utijelentések stb./ beszerzésében.

Dokumentum feltárás

1. Speciális osztályozási rendszerek alkalmazása a szakirodalom tartalmi feltárására. Szükséges-e a nem hagyományos dokumentumok külön szakrendben való feltárása.
2. Könyvek dokumentációs feltárásának módjai.
3. Kutatók és más szakemberek bevonása a feltárásba.

Tájékoztatás

1. Központi és alközponti dokumentációs szolgáltatások és kiadványok hasznosítása.
2. Speciális tájékoztató szolgálat a vezetők részére.
3. Vállalati, tanszéki gyorstájékoztató szolgálat szervezése.
4. Fordítások hasznosításának fokozására alkalmazott módszerek.
5. Ajánlások szakemberek személyi dokumentációjának kialakításához.

Tapasztalatcsere szabadon választott témákból

Tapasztalatcsereére érdemes - a fenti témákon kívül - minden olyan bel- vagy külföldi eljárás, elemzés, vizsgálat, tapasztalati,

tanulmányi eredmény, mely legalább még egy másik könyvtárban /tájékoztatói szervezetben/ - bár módosításokkal - alkalmazható. Ide tartozik az olyan vizsgálat, elemzés is, amely negatív eredményre jutott, tehát megismétlése más helyen csak felesleges ráfordítást jelentene.

A közlésre alkalmas tapasztalatokról az alábbiakat kérjük közölni:

az új eljárás /vizsgálat, munkaegyszerűsítés stb./ lényege;

körülményei;

eredménye /pozitív és negatív/;

részletesebb adatok honnan szerezhetők /személy, munkahely/.

§